

2011. január 21 - **Az etruszkok és a magyarság kapcsolata néhány éve élénken foglalkoztatja a közvéleményt.**

Vajon tényleg van-e közünk ehhez az ókori néphez? Az elmúlt néhány évtizedben az etruszkok történelméről csak néhány mű látott napvilágot, azokban a kutatók háromféle eredet kérdést feszegetnek, az egyik ezek közül a keleti, vagyis a kisázsiai eredet. Hazánkban a széles közvélemény akkor kezdett felfigyelni az etruszk kérdésre, amikor néhány éve megjelent Mario Alinei könyve.

**Megosztott őstörténet**

Sajnos, a nagyszerű témafelvetés rosszul sült el, mert az idős olasz professzor a magyarságnak az etruszkokkal való kapcsolatait nem tárta fel tudományos módszerekkel, de ami a legnagyobb hibának számít a könyvben, hogy a két nép közti nyelvi kapcsolatokat „finnugor” szűrőn vizsgálta, mely eleve rossz eredményt hozott. A könyv megjelenése ezen kívül negatív folyamatot indított el idehaza és új, immáron „etruszk” táborra osztotta a magyar őstörténet iránt érdeklődőket, melyek aztán elutasították a régi magyar hiteles történeti hagyományt.

Vajon létezhetnek-e egymásnak is ellentmondó őstörténeti elméletek, melyekről mit sem tud az évezredes magyar hagyomány? Elképzelhető, hogy a magyarok ősei lehetnek egyszerre őshonosak, etruszkok, sumérok, szkíták, hunok és finnugorok?

Mivel a hazai kutatók és amatőr érdeklődők nem képesek tiszta képet kialakítani az őstörténeti kérdésekről, így az etruszk problémáról, ezért olyan külföldi kutatók írásaihoz kell fordulnunk, akik komoly, megalapozott módszerekkel kutatják az eurázsiai sztyeppe népeinek múltját. Most nézzük meg, hogy a határokon túl milyen eredmények láttak napvilágot az etruszkokról.

**Írott források**

Az antik feljegyzések közül talán a leghíresebb az etruszk származású Vergilius átírásában megmaradt Aeneis hősköltemény, mely Róma alapítói, a trójaiakról szól. Elképzelhető, hogy a költő a régi, szóban még meglévő hagyományokat is felhasználta művében. A történet szerint Trója elestekor Aeneas tudott csak elmenekülni udvartartásával, akik előbb a Fekete-tengeren, majd azt elhagyva a Földközi-tenger medencéjében kerestek új hazát maguknak és hosszú bolyongás után Itália nyugati partján telepedtek le. A trójai hős utódai, Romulus és Remus Kr. e. 756. körül fallal körülvett várost épített a mai Róma helyén és utódaik, az etruszk királyok fejlett műveltségükkel (vízvezeték, boltív, fémművesség, stb.) ismertették meg az ott élő latin népeket. A Közép-Itáliára kiterjedt római királykor egyben az etruszkok történelme.

Az etruszkokról számos írásos feljegyzés maradt fent, az egyik legkorábbi adatot Hérodotosz jegyezte fel róluk. A görög történetíró úgy tudta, hogy a lüdek területe túlnépesedett és ekkor kisorsolták, hogy ki maradjon helyben és ki vándoroljon el. A sorsvetés Türszenosz királyt és híveit jelölte ki az utazásra, akik nyugatra hajóztak és később uralkodójuk nevéről magukat etruszknak nevezték el. Ezek szerint nemcsak Vergilius hőskölteménye, hanem Hérodotosz információja alapján is az etruszkok kisázsiai népnek tekinthetők.

**Honnan jöttek?**

Mióta megjelent Alinei könyve, az etruszkok eredete az akadémiai kutatók számára ugyanolyan tabutéma lett, mint a sumér kérdés, éppen ezért ezzel kapcsolatban egyetlen akadémiai folyóiratban sem jelenhet írás róluk. Ezzel szemben külföldön olyan új tudományos eredmények láttak napvilágot, melyek radikálisan ártértekelik a régi nézeteket. A Milánói Egyetem professzora, Alberto Ettore Santangelo a közép-ázsiai Üzbegisztánban végzett kutatásokat és monográfiájában azt állítja, hogy a közép-ázsiai török népeket rokoni szálak fűzik etruszkokhoz.

A fenti videóban Kazim Mirsan kazak turkológus eredményei alapján az itáliai nép eredetét egészen az észak-kazak sztyeppéig vezetik vissza. Az azerbajdzsán történészek is régóta szkíta népnek tartják az etruszkokat, akik Elő-Ázsiából és a Kaukázusontúli részekről kiindulva nyugatra haladtak, megszállták Kis-Ázsiát, majd a görög szigetvilág egyes részein megtelepedtek és végül elérték Itáliát. Az etruszkokkal kapcsolatban genetikai vizsgálatokat is végeztek néhány évvel korábban. Az új tudományág is ugyanazt állapította meg, amit már az ókori hagyományból ismerünk: a fenti ókori nép keleti, kisázsiai eredetű lehet.

### **Eldőlt a kérdés!**

A külföldi irodalomban tehát egységes kép alakult ki az etruszkok eredetéről. Ezek alapján keletről érkeztek Itáliába. Az teljesen bizonyos, hogy az egyik tartózkodási helyük a kisázsiai Trója volt, bár valószínűleg még keletebből - a Kaukázusból vagy Közép-Ázsiából –érkezhetek őseik. A kutatók szerint mindenképpen az etruszkok ősei a turáni vagy a szkíta népekkel vannak rokonságban. Tehát közvetetten, a szkítákon át a magyarsággal is kimutathatók párhuzamok, illetve azonosságok. ***Obrusánszky Borbála***